

УДК 37.378

Попадич Олена Олександрівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Ужгородський національний університет

РОЛЬ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ У АКАДЕМІЧНІЙ МОБІЛЬНОСТІ ЯК ІНТЕГРАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В СФЕРІ ОСВІТИ

Змістом статті є визначення ролі правового виховання студентів у академічній мобільності як інтеграційного процесу в сфері освіти, як компонента Болонського процесу та засобу формування єдиного європейського освітнього та наукового простору. Встановлено, що академічну мобільність студентів можна розглядати як засіб обміну знаннями, підвищення конкурентоспроможності випускників на світовому ринку освітніх послуг, а проблема правового виховання складає концептуальну канву новітньої парадигми розвитку освіти та виховання у академічній мобільності студентів. Проаналізовано мету, завдання та функції правового виховання у вищому навчальному закладі студентів – суб'єктів академічної мобільності. На основі аналізу базових понять запропоновано визначення академічної мобільності та правового виховання її учасників.

Ключові слова: освіта, правове виховання, академічна мобільність, європейський освітній простір.

Постановка проблеми. Сьогодні у світі процеси розбудови та реформування відбуваються у багатьох сферах людської діяльності. Торкнулися вони і системи вищої освіти. У даний час формується єдиний світовий освітній простір, що виражається, насамперед, в удосконаленні системи освіти сучасної вищої школи, у гармонізації освітніх підходів, стандартів, навчальних планів та спеціальностей у різних країнах світу. Це передбачає обмін досвідом, знаннями, інтерактивними мережами, науково-дослідними проектами, національними цінностями тощо. На нашу думку, саме академічна мобільність студентів, викладачів та адміністративного персоналу вишів суттєво сприяє підвищенню якості, доступності та ефективності освіти, допомагає у зростанні конкурентоспроможності фахівців та розвитку єдиного ринку праці як інструменту і однієї з цілей Болонського процесу. Обов'язковою умовою академічної мобільності студента є його правова вихованість (як якісний показник правового виховання), яка передбачає повагу до закону, дотримання правових норм у світовому просторі, прагнення до вибору законних способів і засобів вирішення проблем, пов'язаних із забезпеченням студентами доступу до можливості отримання освіти та практичної підготовки у іншому навчальному закладі або за межами своєї країни, усвідомлення правової позиції як потреби правомірної поведінки, оволодіння вміннями користуватися правовими знаннями тощо. У цьому контексті ми досліджуємо роль правового виховання студентів у академічній мобільності як інтеграційного процесу в сфері освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вихідні концептуальні положення щодо правового виховання та академічної мобільності відображено у законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти, Національній програмі правової освіти населення (Указ Президента України від 18 жовтня 2001 р. № 992), Указі Президента України від 9 червня 2006 р. № 509 «Про Концепцію формування системи безоплатної правової допомоги в Україні», наказі Міністерства освіти і науки України від 29.05.2013 р. № 635 «Щодо затвердження Примірного положення про академічну мобільність студентів вищих

навчальних закладів України», Постанові Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» та інших нормативних документах. Ми вважаємо, що правове виховання студентів – суб'єктів академічної мобільності – щодо основних правил правової поведінки та знання своїх прав потребує комплексного вирішення і тому стало предметом нашого дослідження.

Різні аспекти даної проблеми розглядаються у працях багатьох дослідників, зокрема: проблема мобільності студентів та викладачів (І. Бабін, С. Бриньов, Я. Болюбаш, І. Богачевська, В. Грубінко, Л. Гурч, Н. Волкова, М. Згуровський, А. Кузьмінський, М. Карпенко, М. Степко, Р. Чуянов, В. Шинкарук.), особливості навчально-виховного процесу та правове виховання особистості (Г. Балл, І. Бех, А. Галєєва, В. Гриньова, О. Дьоміна, В. Загрева, Л. Нечипорено, Л. Мацук, А. Стаканков, Ю. Сурмяк, Н. Тітова, М. Фіцула, О. Хоптяна); формування правових знань (Т. Головань, М. Городиський, І. Дарманська, Л. Миськів, П. Рабінович, О. Скакун) та ін. Однак, залишилася поза увагою дослідників проблема ролі правового виховання студентів у академічній мобільності як інтеграційного процесу в сфері освіти.

На сучасному етапі розвитку світової спільноти формування єдиного відкритого освітнього простору виражається, насамперед, у гармонізації державних освітніх стандартів, підходів, навчальних планів, напрямів підготовки в різних країнах світу. Це стає можливим за допомогою світового освітнього простору, який нормативно структурований і має свою систему координат, що визначають можливості для саморозвитку особистості на різних етапах її становлення. Оскільки академічна мобільність (перебування студента у іншій освітній або науковій установі (у своїй країні або за кордоном) для навчання, проведення досліджень або підвищення кваліфікації) передбачає впровадження процедур взаємного визнання періодів навчання та навчальних дисциплін, результатів оцінювання навчальних досягнень, індивідуалізацію освітніх траєкторій тощо, то студент повинен володіти певними правовими знаннями у цій галузі (наприклад: набуття та

розуміння правових знань у процесі міграції, розвиток освітньо-правового мислення, виховання міжнаціональних правових цінностей та ідеалів, формування вмінь правової поведінки у навчальній діяльності, реалізація наданих законодавством прав і обов'язків під час академічної мобільності, виховання поваги до права у будь-якій країні, де перебуває студент), які можуть бути реалізовані через правове виховання студентів у вищій школі, що і буде предметом нашого дослідження. Сьогодні українська держава продовжує вирішувати завдання, які повинні стати основою при виробленні підходу до однієї з форм інтеграції вищої освіти – студентської мобільності, а саме: документальне забезпечення академічної мобільності; інфраструктурне та кадрове її забезпечення; інформаційне та фінансове забезпечення мобільності; програми для іноземних учасників мобільності тощо. Однак не менш важливим, на нашу думку, є завдання держави та вищого навчального закладу щодо забезпечення правової вихованості студента (як якісного показника правового виховання) – учасника академічної мобільності.

Мета статті – дослідити роль правового виховання студентів у академічній мобільності як інтеграційного процесу в сфері освіти, проаналізувати мету, завдання та функції правового виховання у вищому навчальному закладі студентів – суб'єктів академічної мобільності.

Новизна дослідження полягає в тому, що вперше розглянуто роль правового виховання студентів у академічній мобільності як інтеграційного процесу в сфері освіти, що сприяє підвищенню якості наукових досліджень, конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг, удосконаленні форм і методів навчання.

Результати дослідження. Освіта як один з факторів конкурентоспроможності фахівців передбачає гнучкість, відкритість, прозорість, тому зміст і напрям реформування національних освітніх систем більшості розвинених країн обумовлено процесами глобалізації та інтеграції. У таких умовах академічна мобільність як предмет вивчення стала об'єктом дослідження різних галузей: економіки, педагогіки, соціології. Однак, однозначного і офіційно встановленого визначення поняття «академічна мобільність» на даний момент не існує. Як соціальне явище, академічна мобільність відома ще з часів мандрівних студентів середньовічних університетів (ваганти або голіарди), які переходили з одного університету в інший з метою отримання нових знань. Сучасна академічна мобільність студентів, безумовно, відрізняється від середньовічної, однак зберігає основні риси, властиві даному явищу, а саме: цілеспрямованість, рухливість, мотивація, потреба в нових знаннях, вміннях і навичках, що супроводжується бажанням їх ефективного використання та розповсюдження. Важливість і значення академічної мобільності для розширення освітнього простору та розвитку особистості підкреслюють і багато вітчизняних та зарубіжних дослідників системи освіти. Науковці розглядають академічну мобільність, зокрема, як один з аспектів інтернаціоналізації освіти, який швидко змінюється та різниться за обсягами, гендерними та

віковими особливостями, за спеціальностями, країнами обміну, колом наукових інтересів [10, с.18], як об'єктивний процес, при якому цілі, функції та організація надання освітніх послуг набувають міжнародний вимір [1], як будь-яку з форм міжнародної мобільності з метою навчання між двома (двостороння) чи більше (багатостороння) вищими навчальними закладами та набуття нових знань студентами, що відбувається у процесі індивідуального одностороннього чи двостороннього обміну [9, с.3]. Узагальнюючи представлені в сучасній літературі визначення, під академічною мобільністю в рамках даної роботи будемо використовувати «академічну мобільність як навчання в іншому навчальному закладі, участь у конференціях, симпозіумах, круглих столах, наукових школах та отримання наукового, освітнього та навчального досвіду не тільки в зарубіжних, але й у вітчизняних освітніх установах». Академічна мобільність студентів є двох видів: зовнішня академічна мобільність – навчання, включаючи проходження практик, студентів вищих навчальних закладів України у вищих навчальних закладах за кордоном протягом певного періоду та внутрішня академічна мобільність – навчання, включаючи проходження практик, студентів вищих навчальних закладів України в інших вищих навчальних закладах України протягом певного періоду [4].

Безперечно, що академічна мобільність має ряд позитивних сторін, зокрема, сприяє розвитку у студентів певних якостей – таких, наприклад, як уміння обирати шляхи взаємодії з навколишнім світом, набувати навичок у міжкультурній комунікації, здатність розглядати свою країну в кроскультурному аспекті, отримати знання про інші культури, вивчені зсередини тощо. Однак, процес академічної мобільності не позбавлений і певних проблем, зокрема: відсутність матеріально-фінансового забезпечення, брак фахівців у цій галузі, відсутність інфраструктури, яка забезпечує ефективний обмін студентами та ін. Крім того, для розвитку академічної мобільності студента навчальному закладу, на нашу думку, необхідно здійснювати наступні заходи: удосконалити організаційні механізми нормативно-методичного забезпечення академічної мобільності, розвивати систему інформування про програму академічної мобільності і, що важливо, забезпечити студентів правовими знаннями щодо їх участі у академічній мобільності. Тому однією з вимог до студента, як суб'єкта академічної мобільності, є знання законодавства своєї країни та країни, у якій він буде перебувати, а також власних прав та обов'язків, що забезпечать його ефективне перебування у міжнародному просторі. Ця вимога обумовлена розумінням того, що безконфліктна взаємодія представників різних культур у ситуаціях соціального і професійного контекстів можливе за наявності високого рівня сформованості правової вихованості студента (як якісного показника правового виховання), що є обов'язковою умовою їх мобільності у європейському освітньому просторі. Правове виховання у даному випадку слід розглядати як різнобічний та багатоманітний процес, змістом якого є, перш за все,

правова освіта, навчання основ права. Аналіз наукових праць з досліджуваної проблеми свідчить, що правове виховання – це інтегрована категорія, яка розробляється філософією, соціологією, правознавчими та психолого-педагогічними науками. Немає єдиного розуміння терміна «правове виховання» у наукових працях. Сьогодні правове виховання досліджують як: суспільне явище, що передбачає вироблення соціальних норм та настанов; як виховну систему, що включає реалізацію заходів виховного впливу; як діяльність правовиховних структур, яка залежить від їх організації; як педагогічну теорію, де є важливим взаємозв'язок між видами виховання; як виховну взаємодію, під час якої визначальними є якості особистостей викладача і студента [5, с.52].

У наукових педагогічних та юридичних джерелах зустрічаємо різні поняття правового виховання, зокрема: як виховна діяльність сім'ї, школи, правоохоронних органів, спрямована на формування правової свідомості та правомірної поведінки дітей [2, с. 117], як організований і систематичний вплив на свідомість і почуття людини з метою формування у неї правосвідомості, поваги до конституційних норм та правопорядку, розвитку умінь, необхідних для дотримання норм права, законів і виконання свого суспільного обов'язку [3, с. 162], як цілеспрямований вплив на людину з метою формування у неї основ правової культури і прагнення до активної правомірної поведінки [8, с. 137], як цілеспрямовану діяльність державних органів, громадських об'єднань і трудових колективів, а також інших суб'єктів щодо формування у громадян високої правової культури [6, с. 86]. У нашому дослідженні ми будемо використовувати таке визначення правового виховання – це цілеспрямована діяльність держави, громадських організацій, вищих навчальних закладів, викладачів щодо передачі юридичного досвіду, інформуванні положень права і законодавства, юридичного консультування з метою формування у юнаків та дівчат певної системи правових знань, правових переконань і настанов, правового мислення, умінь і навичок правовими засобами самостійно захищати свої права та користуватися ними у світовому освітньому просторі.

Метою правового виховання студентської молоді є: у освітньому напрямку – набуття правових знань, необхідних для вільного пересування та отримання знань чи документу про освіту; у виховному – прищеплення поважного ставлення до Конституції та законів України та інших країн, свідоме їх виконання; у практичному – вироблення вміння застосовувати правові знання у практичній (мобільній) діяльності.

Метою правового виховання у вищих повинно стати формування правосвідомості особистості й підвищення на цій основі її правової культури; виховання поваги до права, щоб його вимоги стали особистим переконанням кожної людини, а повсякденне дотримання юридичних норм – звичкою, необхідністю формування у свідомості людини переконань, настанов, мотивів активної правомірної поведінки.

Завданнями правового виховання студентів у сфері академічної мобільності, на нашу думку, повинні

бути: прищеплення знань про правила поведінки у навчальному закладі, у освітньому колективі, громадських місцях і місцях відпочинку, поваги до прав і свобод людини та громадянина, Конституції України та держави, у якій перебуває студент, до державних символів і законів України та інших держав; розвиток правового мислення, формування науково-правового світогляду; ознайомлення з основними положеннями міжнародних актів, що захищають права людини і громадянина; вироблення навичок і вмінь правомірної поведінки. Звичку дотримуватися вимог права слід розглядати як продукт свідомого ставлення студентів до свого громадянського обов'язку, до дотримання правових норм; розвиток умінь оцінювати свої дії та дії інших людей з погляду дотримання правил поведінки і чинних законів, умінь обирати спосіб поведінки відповідно до життєвих обставин, навичок особистої безпеки і протидії правопорушникові в екстремальних ситуаціях; проявляти себе вільною особистістю, яка володіє системою сформованих правових поглядів; виховання критичного ставлення до правопорушень і правопорушників, потреби особистої участі у боротьбі зі злочинністю у сфері освіти, формування правової установки, звички активної правомірної поведінки тощо.

Завдання правового виховання реалізуються в його функціях. На нашу думку, функції правового виховання – це напрями впливу на свідомість, волю та поведінку студента, які породжують необхідність здійснення правового виховання як організованого, цілеспрямованого процесу. Пізнавальна функція передбачає знання права і має провідне значення для формування правової компетентності, правосвідомості та правової культури студентів. Ідеологічно-виховна функція справляє загальносоціальний вплив на поведінку особи та реалізується шляхом визначення напрямів, змісту виховання, використання прогресивних форм, методів і засобів правовиховного впливу і базується на відповідних принципах. Метою профілактичної функції правового виховання студентів є формування акту правомірної поведінки учасників суспільних відносин. Охоронна функція правового виховання – це напрям правовиховного впливу, спрямований на вироблення необхідних знань, умінь, навичок у юнаків та дівчат щодо охорони своїх прав і свобод та прав і свобод інших учасників освітніх відносин. Прогностично-евристична функція правового виховання спрямована на оновлення знань, умінь і навичок. Комунікативна функція правового виховання передбачає своєчасне та повне інформування студентів щодо змін у галузевих нормах права та діючому законодавстві, у юридичній практиці [7, с.37].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, ми виявили, що сьогодні створюється єдиний освітній простір, використовуються глобальні комунікації, які забезпечують індивідуальний підхід до навчання у системі вищої освіти, скорочується розрив соціально-економічної нерівності, розширюється міжкультурний обмін і обмін професійними групами саме через академічну мобільність студентів, які повинні не тільки знати нормативно-правовий матеріал, але й усвідомлювати його систему й особисту цінність права

як вияву справедливості й гаранта невід'ємних прав і свобод, честі й гідності кожної людини.

Нами встановлено, що академічну мобільність студентів можна розглядати як засіб обміну знаннями, підвищення конкурентоспроможності випускників на світовому ринку освітніх послуг, а проблема правового виховання складає концептуальну канву новітньої парадигми розвитку освіти та виховання у академічній мобільності студентів. Проаналізувавши мету, завдання

та функції правового виховання у вищому навчальному закладі студентів – суб'єктів академічної мобільності, ми доходимо висновку, що вони сприяють розвитку правової вихованості як якісного показника правового виховання.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі вбачаємо у дослідженні структури правової вихованості студентів вищих навчальних закладів – суб'єктів академічної мобільності.

Список використаних джерел

1. Бринёв С. Н. Академическая мобильность студентов как фактор развития процесса интернационализации образования [Электронный ресурс] / С. Н. Бринёв, Р. А. Чуянов. – Режим доступа: www.prof.msu.ru.
2. Волкова Н. П. Педагогіка : посібник [для студ. вищих навч. закладів] / Н. П. Волкова. – К. : Видавничий центр «Академія», 2001. – 576 с.
3. Класична педагогіка : навч. посібник / [Л. С. Нечипоренко, Я. В. Подоляк, В. Г. Паснюк та ін.]. – Х. : Основа, 1998. – 419 с.
4. Наказ Міністерства освіти і науки України 29.05.2013 № 635 «Щодо затвердження Примірнього положення про академічну мобільність студентів вищих навчальних закладів України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita.
5. Попадич О. О. Педагогічні умови правового виховання майбутніх фахівців комп'ютерної галузі : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / О. О. Попадич. – Умань, 2014. – 283 с.
6. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : посібник [для студ. спец. «Правознавство»] / П. М. Рабінович. – Бородянка, 1993. – 172 с.
7. Сурмяк Ю. Р. Взаємодія вищих професійних училищ та органів внутрішніх справ у правовому вихованні учнів : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 / Сурмяк Юрій Романович. – Дрогобич, 2009. – 257 с.
8. Тітова Н. К. Правова культура: поняття, структура / Н. К. Тітова // Теоретичні засади педагогічного правознавства : зб. наук. праць. – К.: Науковий світ, 2001. – С. 133–139.
9. Daniel G. International Academic Mobility: Two Decades of Practice International Academic Mobility in Higher Education (IAMHE): Building up a fully structured campus-wide IAM Core Program. – June 15, 2010, pages 1-4.
10. Knight J., Madden M. International Mobility of Canadian Social Sciences and Humanities Doctoral Students. – CSSHE// Canadian Journal of Higher Education. Volume 40, No. 2, 2010, pages 18-34.

Содержанием статьи является определение роли правового воспитания студентов в академической мобильности как интеграционного процесса в сфере образования, как компонент Болонского процесса и средства формирования единого европейского образовательного и научного пространства. Установлено, что академическую мобильность студентов можно рассматривать как средство обмена знаниями, повышения конкурентоспособности выпускников на мировом рынке образовательных услуг, а проблема правового воспитания составляет концептуальную канву новейшей парадигмы развития образования и воспитания в академической мобильности студентов. Проанализированы цели, задачи и функции правового воспитания в высшем учебном заведении студентов – субъектов академической мобильности. На основе анализа базовых понятий предложено определение академической мобильности и правового воспитания ее участников

Ключевые слова: образование, правовое воспитание, академическая мобильность, европейское образовательное пространство.

The content of the article is to determine the role of students' legal education in academic mobility as an integration process in education. The goals, objectives and functions of students' legal education in high school - the academic mobility subjects are analyzed in the article. Based on the basic concepts analysis the definition of academic mobility and legal education and its members is proposed in the article. Since academic mobility (staying the students in other educational or scientific institution (in the country or abroad) for training or research) provides implementation procedures of mutual recognition studies and disciplines, the results of student's assessment, individualization the educational trajectories, etc. the student must have some legal knowledge in the industry that can be realized through the students' legal education in high school, which has become the subject of our research.

In this study we have found that a single educational space is creating today, global communications is used that providing individual approach to study in high school, the gap of social and economic inequality is shortening, intercultural exchange and sharing professional groups are growing because of students' academic mobility should not only know the legal material, but also aware its value system and personal rights as a justice manifestation and the guarantor of every person's inalienable rights and freedoms, honor and dignity.

We found that students' academic mobility can be seen as a means of sharing knowledge, improving the students'

competitiveness in the global education market, and the legal education problem is a conceptual outline in education and training in students' academic mobility modern paradigm. Analyzing the legal education goals, objectives and functions in high school students - the academic mobility subjects, we conclude that they contribute to the legal education development as an quality indicators of legal education. Prospects for further research in this direction we can see in the study of the legal education structure university students - the academic mobility objects.

Key words: *education, legal education, academic mobility, European educational space.*

УДК 378: 78:37.011.31–028.46

Попович Наталія Михайлівна,
доктор педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет

НЕПЕРЕРВНА ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ В РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА

У статті проаналізовано зарубіжний досвід неперервної професійної підготовки вчителів музики у Республіці Польща. Виявлено сутність закономірностей та спільних тенденцій підготовки вчителя музики; поєднання загальної музичної освіти з професійною; поступове ускладнення музично-педагогічної освіти та збільшення контингенту студентів вищої школи. Окреслено фактори, що сприяють вдосконаленню змісту професійної підготовки вчителя музики, визнанню її стандартів на світовому рівні.

Ключові слова: *вчитель музики, неперервна професійна підготовка, компетентнісний підхід, Республіка Польща.*

Постановка проблеми. Процес неперервної професійної підготовки вчителя музики у європейських країнах має свою специфіку, яка полягає у поетапному професійному навчанні й самовихованні, заснованих на ранньому виявленні основних компетентностей особистості, професійній орієнтації на музично-творчу й педагогічну діяльність, на формуванні готовності до самоосвіти і професійної самореалізації впродовж життя. Такий процес ґрунтується на філософській рефлексії, діалектиці неперервності й дискретності, єдності кількісних і якісних показників у процесі формування професійно-особистісного досвіду майбутніх фахівців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі дослідження процесу неперервної професійної підготовки вчителя музики на засадах інтеграції педагогічних інновацій і творчості, обґрунтовані у працях таких авторів, як С. Джорджій-Хеммін (E. Georgii-Hemming), С. Паркіта (E. Parkita), М. Вествол (M. Westvall), А. Вільк (A. Wilk). Проблему модернізації системи вищої освіти, відповідно до основних вимог Болонської декларації досліджують В. Бергер (V. Berger), А. Блед (A. Bladh), К. Боуд (C. Bode), Дж. Мюлфейт (J. Muehlfeit), Т. Петрін (T. Petrin), А. Шієроу (A. Schiesaro), Л. Тсукалайс (L. Tsoukalis). Питання впровадження проблемного навчання в умовах неперервної освіти й використання передового досвіду у педагогічних навчальних закладах – Д. Емідон (D. Amidon), Дж. Стіглер (J. Stigler), Дж. Хеберт (J. Hiebert), Р. Козма, (R. Kozma), В. Зумета (W. Zumeta), поетапне спрямування процесу професійної підготовки – Дж. Барієрс (J. Barriers), Маккензі (Mc. Kenzie), Е. Сімпсон (E. Simpson).

Мета статті – проаналізувати зарубіжний досвід неперервної професійної підготовки вчителів музики в Республіці Польща.

Результати дослідження. У більшості країн Європи музику викладає вчитель-класовод, який здобув підготовку у вищому педагогічному навчальному

закладі. У середній школі право викладати музику мають фахівці після закінчення педагогічних відділів університетів (з попередньою спеціальною музичною освітою чи без неї), або після закінчення музичних вищих навчальних закладів, і як виняток – після закінчення вищих навчальних закладів педагогічного профілю. Розглянемо професійну підготовку вчителя музики в Польщі, яку здійснюють сім музичних академій у містах Бидгощ, Вроцлав, Гданськ, Катовіце, Краків, Лодзь і Познань, Музичний університет імені Фредеріка Шопена у Варшаві і створена 2010 року Академія мистецтв у місті Щецин [6, с. 183]. Навчання в цих музичних закладах відповідає третьому рівню музичної освіти (перший рівень – загальноосвітні музичні школи першого ступеня – школи із шестилітнім циклом навчання, у яких, крім музичного навчання, здійснюється і загальне навчання, яке відповідає шестирічній початковій школі; другий рівень – загальноосвітні музичні школи другого ступеня – школи із шестилітнім циклом навчання, у яких, крім музичного навчання, здійснюється і загальне навчання відповідно до загальноосвітніх гімназій та ліцеїв за двоступеневою системою. Навчання у студіях першого ступеня тривають 6 семестрів (три роки) і завершуються отриманням диплома бакалавра. Навчання у студіях другого ступеня триває чотири семестри (два роки) і завершується отриманням диплома магістра мистецтв.

Деякі вищі навчальні заклади Польщі пропонують і навчання в студіях третього ступеня (студії докторантські і студії післядипломні). Студії в музичних академіях Польщі поділяються на стаціонарні і заочні. Студенти усіх факультетів, напрямів і спеціальностей у процесі навчання можуть отримати педагогічну кваліфікацію, яка є особливо необхідною для роботи в музичних школах. Основний обсяг змісту професійної підготовки вчителя визначається освітніми стандартами, які містяться у розпорядженні Міністра національної освіти Республіки Польща [7], і регламентують діяльність професійних вищих студій, магістерських